HE 3/2017 vp Hallituksen esitys MARPOL-yleissopimukseen tehtyjen muutosten hyväksymisestä sekä laeiksi muutosten kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintävaliokunta 22.2.2017

Laura Sarlin, LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM 1892–2017

Suomi Finland 100

Esityksen sisältö

- MARPOL-yleissopimuksen liitteisiin tehdyt muutokset
  1. Öljysäiliöalusten väliset öljylastisiirrot eli nk. STS-siirrot
  2. Itämeren käymäläjätevesien päästökieltoa koskevan erityisalueen voimaantulo
  3. Kiinteitä jätteitä koskevan liitteen kokonaisuudistus
  4. Eräitä vähäisiä muutoksia yleissopimuksen ilmansuojeluliitteeseen
  5. Polaarisäännöstöön liittyvät muutokset
  - Lainsäädännön alaan kuuluvat muutokset voivat tulla Suomen osalta voimaan vasta eduskunnan hyväksynnän jälkeen
- Muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin
  - Em. muutokset MARPOL-yleissopimukseen
  - Todistuskirjojen antamisen siirrot luokituslaitoksille
  - EU:n MRV-asetuksesta seuraavat muutostarpeet
- Tavoitteena turvata meriympäristön suojelun riittävä taso ja sujuvoittaa hallintoa

STS-siirrot

- Keskeinen sisältö: öljysäiliöalusten tekniset suorituskykyvaatimukset, siirroista ilmoitettava viranomaisille etukäteen, aluksella oltava pätevä vastuuhenkilö ja STS-suunnitelma
- MARPOL-sääntelyn lisäksi ehdotetaan, että siirrot rajataan tietyille alueille, joiden läheisyydessä riittävä öljyntorjuntavalmius sekä vaatimukset koskemaan myös Suomen talousvyöhykettä
- Tavoitteena vähentää öljyonnettomuuksien riskiä
- Siirtoja ei juuri tehdä Suomen vesialueilla, joten vaikutusten elinkeinolle arvioidaan olevan vähäisiä. Noudattavat jo sisäisiä ohjeistuksia.
- Viranomaisille vähäisiä vaikutuksia: ilmoitusten vastaanottaminen ja mahdollinen varautuminen siirtoihin; kertaluontoinen alueiden nimeäminen
- Sääntely tullut kansainvälisesti voimaan 1.1.2011
- Valtaosassa Itämeren maita lisäsääntelyä, kuten siirtojen luvanvaraisuus ja laajentaminen koskemaan bunkrausta -> aloitetaan jatkovalmistelu, jolla pyritään myös muiden Itämeren maiden kanssa yhdenmukaisempaan sääntelyyn ja ympäristön suojelun riittävään varmistamiseen

Käymäläjätevesien päästökielto Itämerelle

- Itämeri nimettäisiin käymäläjätevesipäästöjen erityisvalvonta-alueeksi
- Päästökielto tulee kv. voimaan portaittain 1.6.2019 alkaen 1.6.2023 mennessä
- Koskee käytännössä Itämerellä purjehtivia risteilylaivoja
- Uusilla säännöillä pyritään vähentämään matkustaja-aluksien käymäläjätevesistä Itämereen aiheutuvaa ravinnekuormitusta
- Suomalaiset säännöllisessä liikenteessä kulkevat matkustaja-alukset purkavat käymäläjätevetensä jo nykyisin satamien vastaanottolaitteistoihin
- Suomalaisissa matkustajasatamissa on käytössä nk. ei erityismaksua -järjestelmä, joka kannustaa jättämään käymäläjätevedet satamaan

Kiinteitä jätteitä koskevan liitteen kokonaisuudistus

- Uusi sisältö: kiinteiden jätteiden, ml. kiinteän irtojätteen lastiruumien pesuvesien päästökielto
- Kiinteät jätteet jätettävä satamiin; ruokajätteet käsiteltävä ennen päästämistä mereen tai jätettävä satamiin
- Lastiruumien pesuvesien päästäminen:
  - Meriympäristölle haitallisten aineiden päästäminen mereen on aina kielletty
  - Itämeren erityisalueella haitattomia aineita voi päästää yli 12 merimailin päässä rannasta, jos satamissa ei ole riittävää vastaanottokapasiteettia
  - Yleisimmät kuivalastiaineet eivät ole meriympäristölle haitallisia
- Sääntelyn tavoitteena on ehkäistä meren pilaantumista ja erityisesti meriympäristölle haitallisten kiinteiden jätteiden, kuten muovin, päästämistä tai heittämistä veteen
- Sääntely tullut kansainvälisesti voimaan 1.1.2013, joten kansainvälisessä liikenteessä olevien alusten on tullut jo noudattaa sääntelyä
- Teollisuussatamille tai niille käyttäville toimialoille ehdotuksen ei arvioida aiheuttavan ongelmia. Vaihtelevia irtolasteja kuljettavien alusten voi olla tarve jättää pesuvedet useammin satamaan, mikä voi aiheuttaa vähäisiä lisäkustannuksia.

Ilmansuojeluliitteeseen tehdyt muutokset

- Ehdotetaan lukuisia, lähinnä teknisiä muutoksia
  - Täydennetään alusten energiatehokkuutta koskevia määräyksiä
  - Muutoksia alusten päästöjen valvontaa koskeviin vaatimuksiin
  - Muutoksia vuoden 2008 typen oksidien tekniseen säännöstöön (NOx Technical Code)
  - typen oksidipäästöjen valvonta-alueiden (NECA-alueet; Nitrogen Oxide Emission Control Area) voimaantulo
- Muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia
  - Säännöt vaikuttavat uusien alusten suunnitteluun
  - Uusilla säännöillä voidaan hidastaa oleellisesti merenkulun hiilidioksidipäästöjen kasvua
  - Selvitysten perusteella vaikuttaa siltä, että tulevaisuudessakin alukset voitaisiin rakentaa siten, että ne täyttävät EEDI-vaatimukset ja suomalais-ruotsalaisten jääluokkasääntöjen vähimmäiskonetehovaatimuksen

Polaarisäännöstöön liittyvät muutokset

- Polaarisäännöstö on kansainvälinen säännöstö, jonka tavoitteena on parantaa polaarialueilla purjehtivien alusten turvallisuutta ja vähentää alueilla purjehtivien alusten haitallisia vaikutuksia ympäristölle
  - Erityisvaatimuksia mm. aluksen ja miehistön turvallisuuden varmistamiseksi sekä päästöjen ehkäisemiseksi
- Polaarisäännöstön lisäksi muutoksia MARPOL- ja SOLAS-yleissopimuksiin, joilla säännöstön noudattaminen tehdään pakolliseksi
- MARPOL-muutokset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat eduskunnan suostumuksen
  - Lisätään tarvittavat määritelmät ja viittaukset polaarisäännöstöön
  - Muutama suomalainen varustamo liikennöi polaarialueilla ja niille arvioidaan aiheutuvan vähäisiä kustannuksia säännöstön voimaantulosta. Voimaantulo aiheuttaisi myös vähäisiä viranomaisvaikutuksia mm. satamavaltiotarkastuksien vuoksi

Muut ehdotetut muutokset merenkulun ympäristönsuojelulakiin

- MRV-asetuksesta johtuvat muutokset
  - Koskee meriliikenteen hiilidioksidipäästöjen tarkkailua, raportointia ja todentamista
  - Määriteltävä kansallisessa lainsäädännössä asetuksen tarkoittamat todentaja ja asianomainen viranomainen
- Muutokset siirrosta luokituslaitoksille
  - Hyväksytty luokituslaitos voisi Liikenteen turvallisuusviraston lisäksi antaa suorittamiensa katsastusten ja tarkastusten perusteella alukselle myös varsinaiset todistuskirjat sekä meriympäristövahingon varalle tarvittavien alusten valmiussuunnitelmien ja eräiden laitteistojen suorituskykytestien hyväksynnät
  - Vastaavalla tavalla toimittu alusturvallisuuden valvonnan ja painolastivesisääntelyn osalta
  - Sujuvoittaa hallintoa ja varustamojen hallinnollista taakkaa
- Lisäksi vähäisiä sääntelyn selkeyttämiseen tähtääviä ehdotuksia, jotka koskevat alusjäteilmoitusta

Kiitos!

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM
1892–2017

Suomi Finland 100